

Aleg. 172.

SPRAWOZDANIE

komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Huryka w przedmiocie udzielania włościanom surowicy i soli kamiennej.

Wysoki Sejmie!

Uchwalając na podstawie wniosku posła Józefa Huryka z d. 10. października r. b. i na podstawie odnośnego sprawozdania komisji budżetowej z dnia 28. października r. b. środki zaradcze przeciw nędzy, grożącej włościanom z powodu zaszłych klęsk elementarnych, pominął Wysoki Sejm na razie część tegoż wniosku, odnoszącą się do udzielania¹ gospodarzom wiejskim surowicy i soli kamiennej, przekazując ją komisji gospodarstwa krajowego do zdania sprawy.

Wywiązując się z tego polecenia, komisya na wstępie rozróżnić musi zniszczenia wyrządzone w plonach zbożowych, dla żywności ludzkiej przeważnie przeznaczonych, od zniszczeń, które wskutek długotrwałej posuchy w paszy, potrzebnej na utrzymanie inwentarza żywego się pojawiły. i które rozciągając się bez wyjątku na kraj cały, co najmniej w połowie normalnego zbioru ubytek spowodowały. Różnica między temi klęskami polega głównie w tem, że kiedy przy pomocy pieniężnej brak żywności ludzkiej produktami z pomyślniejszych zbiorów innych, choćby i odleglejszych okolic zastąpionym być może, niedoboru paszy dla naszych inwentarzy zasobami pozakrajowemi uzupełnić się nie da. Jesteśmy więc skazani na to, abyśmy własnymi siłami starali się o utrzymanie nietylko znacznego majątku krajowego w inwentarzach żywych posiadanego, ale abyśmy zapobiegli stracie, któraby z powodu braku sił roboczych i nawozu przez długie jeszcze lata jak najniekorzystniej oddziaływać musiała na rozwój naszego gospodarstwa rolnego.

Staraniem naszym więc być musi utrzymanie naszego inwentarza z wszelkiem z naszej strony wysileniem, a więc z użyciem surogatów, któreby normalną paszę czasowo chociaż zastąpić mogły.

Wiadomą jest atoli rzeczą, że użycie tychże dla bydła naszego, schorzałego wskutek panującej w roku ubiegłym choroby pyskowej i racicowej szkodliwyby tylko wpływ wyrzucić musiało, gdybyśmy równocześnie nie użyli wskazanego nauką i praktyką jedynego ku zapobieżeniu złemu środka, to jest soli.

Otóż dostarczenie włościanom dostatecznej ilości soli, po cenie przystępnej, jest wobec tegorocznej klęski zarówno ważną pomocą, jak pomoc pieniężna, boć przecież przypuścić nie można, aby gospodarz, walczący z trudnościami własnego bytu, z trudnościami w zapewnieniu przyszłych zasiewów swej roli, mógł z jakkolwiekbyż wydobyć fundusze na opłatę tak znacznego z zakupnem soli połączonego podatku.

Na jeden jeszcze wzgląd wypada nam zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu. Dzięki troskliwości wysokiego rządu otrzymujemy od czasu istnienia Ministerstwa rolnictwa subwencye na podniesienie chowu bydła w kraju naszym, które należycie użyte, dzisiaj już korzystne rezultaty wywołały. Czy wypadaloby z powodu jednorocznej klęski, która przy użyciu odpowiednich środków wkrótce usuniętą być może, niweczyć dotychczasowe zabiegi i cofać postęp uzyskany?

Komisya dla gospodarstwa krajowego jest przekonania, iż żądanie, wypowiedziane we wniosku posła Huryka o udzielenie gospodarzom wiejskim surowicy z pobliskich żup lub soli kamiennej po cenach niższych do kosztów produkeyi, odpowiada potrzebom całego kraju, a zostawiając c. k. rządowi wszelką kontrolę dla zapobieżenia możliwych nadużyć, przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby w okolicach nawiedzonych klęskami elementarnymi, powodującymi brak paszy dla utrzymania inwentarza żywego, zechciał właścicielom tychże inwentarzy, przy odpowiedniej kontroli w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi, udzielać odpowiednią potrzebie ilość soli po cenach produkeyjnych.

Tem sprawozdaniem załatwione zostały petycye, wniesione do Wysokiego Sejmu pod l. 213, 516, 535, 628, 890, 945, 946, 977, 1024, 1080, 1124.

Lwów, dnia 15. listopada 1889.

Przewodniczący :

L. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca :

Piotr Gross w. r.